

1 006 PROVEDENÝCH DOTAZNÍKŮ

81% **Ženy** 19% **Muži**

Od 24. února 2022 prchají z Ukrajiny do sousedních zemí a dalších zemí EU občané Ukrajiny a další státní příslušníci třetích zemí (TCN) v důsledku války na Ukrajině. Podle údajů Ministerstva vnitra a cizinecké policie ČR bylo k 29. červenci 2022 v ČR registrováno 389 837 uprchlíků z Ukrajiny a dalších OTZ (občané třetích zemí), kteří požádali o dočasnou ochranu a 63 457 uprchlíků bylo ubytováno prostřednictvím KACPU (Krajských asistenčních center pomoci Ukrajině)*.

Tato zpráva vychází z průzkumu o situaci, potřebách a záměrech vysídlené populace (Displacement Tracking Matrix - DTM), který v polovině června 2022 v Česku zahájila organizace IOM. Všechny rozhovory byly provedeny osobně vyškolenými terénními pracovníky DTM IOM s dospělými uprchlíky a dalšími OCT prchajícími z Ukrajiny. Tato zpráva představuje analýzu založenou na 1 006 dotaznicích šetření v období od 15. června do 29. července 2022. Vzorek není reprezentativní pro všechny vysídlené osoby z Ukrajiny do Česka a výsledky je třeba považovat pouze za orientační.

* Viz <https://www.mvcr.cz/clanek/statistika-v-souvislosti-s-vaikou-na-ukrajine-archiv.aspx>

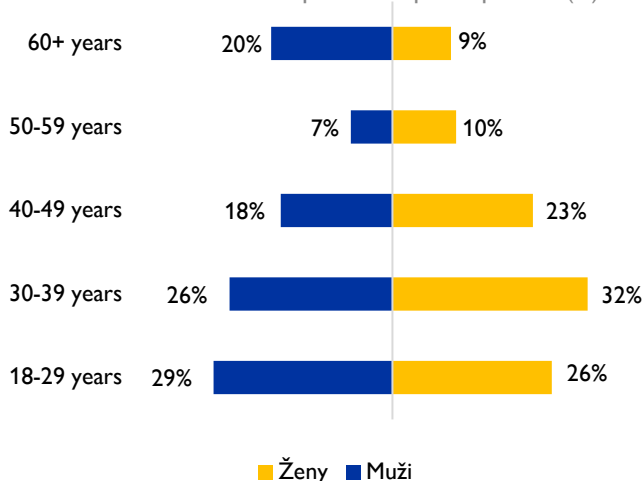
KLÍČOVÁ ZJIŠTĚNÍ

- Většinu respondentů tvořily dospělé ženy (81 % vzorku).
- 99 % tvořili ukrajinští uprchlíci a 1 % TCN (občané Arménie, Ázerbájdžánu a Ruské federace).
- 49 % uvedlo úmysl zůstat v Česku, zatímco přibližně 47 % vzorku deklarovalo úmysl vrátit se na Ukrajinu, až to bude bezpečné.
- Více než 46 % účastníků uvedlo, že mají děti, a téměř všichni prohlásili, že jejich děti cestují s nimi.
- 55 % respondentů bylo nezaměstnaných, ale hledalo práci, a většina respondentů, kteří byli zaměstnaní na Ukrajině, je v Česku bez práce.
- Finanční podpora (86 %), jazykové kurzy (60 %) a podpora při hledání zaměstnání (60 %) byly tři potřeby, které byly při rozhovorech nejčastěji uváděny.
- Přibližně 15 % celého vzorku uvedlo, že se v Česku setkalo s určitými obtížemi při získávání potřebné nebo požadované podpory.

SOCIODEMOGRAFICKÝ PROFIL

Mezi 15. červnem a 29. červencem 2022 provedl DTM IOM v 7 krajských městech v Česku 1 006 rozhovorů s uprchlíky z Ukrajiny a dalších zemí třetího světa o způsobech vysídlení, jejich potřebách a záměrech.

Obrázek 1: Věk respondentů podle pohlaví (%)

32%
cestovali samostatně

68%
cestovali ve skupině

96%
opustil Ukrajinu kvůli válce

11%
starší 60 let

2%
těhotné/kojící ženy

Tři čtvrtiny (75 %) průzkumů byly provedeny na tranzitních místech hlavního města Prahy (kolektivní a registrační centra, autobusová a vlaková nádraží, ostatní volná prostranství).

Dalších 8 % dotazníků bylo sesbíráno v Libereckém kraji, následují kraje Jihomoravský, Plzeňský, Pardubický, Středočeský (po 4 %) a Olomoucký (1 %).

Z celkového počtu 1 006 respondentů bylo 99 % ukrajinských uprchlíků a 1 % TCN. TCN byli občané Arménie, Ázerbájdžánu (po 4 pozorování) a Ruské federace (2 pozorování).

Většinu respondentů tvořily dospělé ženy (81 %), zatímco mužů bylo ve vzorku 19 %. Mezi TCN byl podíl mužů vyšší (43 %, tj. 7 respondentů).

Průměrný věk žen (39 let) ve vzorku byl nižší než u mužů (40 let). Nejvíce respondentů bylo ve věku 30 až 39 let (31 %) a 18 až 29 let (26 %). Muži byli častěji ve věku 60 a více let nežli ženy (20 % mužů oproti 9 % žen).

Celkem 46 % respondentů bylo v manželském svazku, 29 % svobodných, 14 % ovdovělých, 7 % rozvedených nebo žijících odděleně a zbývající 4 % v partnerství.

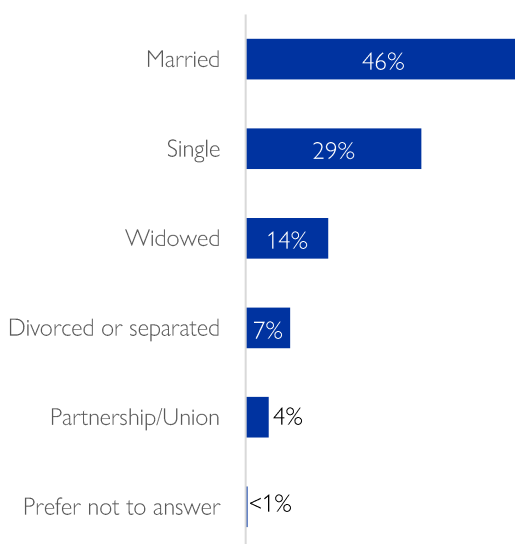
Podíl svobodných byl mírně vyšší mezi muži než mezi ženami (31 % oproti 28 %), zatímco podíl ovdovělých byl vyšší mezi ženami než mezi muži ve vzorku (15 % oproti 7 %).

Tabulka 1: Způsob cestování podle genderu

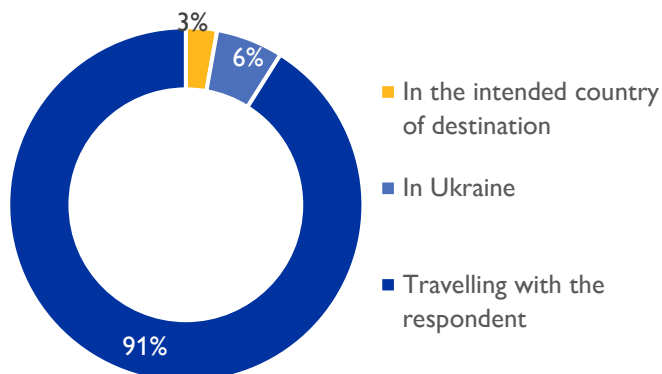
Cestování ve skupině/samostatně	Ženy	Muži	Celkem
Sám	250	68	318
Ve skupině s nejbližšími členy rodiny/domácnosti	554	118	672
Ve skupině s příbuznými	22	3	25
Ve skupině s přáteli a sousedy	8	6	14
Ve skupině s ostatními	1	0	1

Více než 68 % respondentů uvedlo, že cestuje ve skupině, kterou téměř vždy tvoří nejbližší rodinní příslušníci, zatímco 32 % cestuje samo. Podíl respondentů, kteří cestovali sami, byl vyšší mezi muži než mezi ženami (35 % oproti 31 %).

Obrázek 2: Rodinný stav respondentů (%)

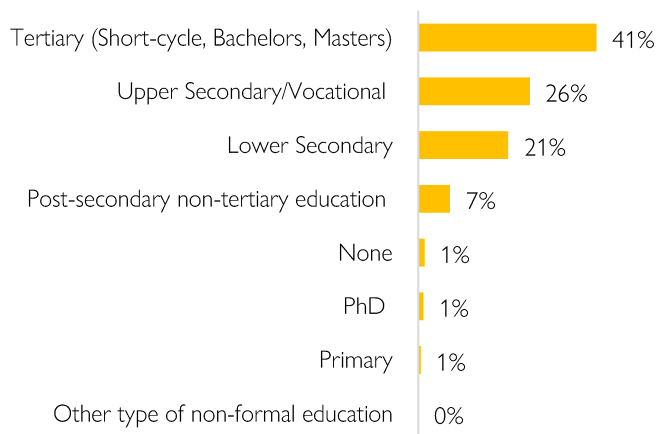
Obrázek 3: Poloha dětí respondentů (%)

Více než 46 % respondentů uvedlo, že mají děti, a téměř všichni (91 %) z nich prohlásili, že jejich děti cestují během této cesty s nimi (89 % z nich byly ženy), 6 % uvedlo, že jejich děti jsou stále na Ukrajině a u 3 % jsou v zemi, kam mají namířeno.

Z 836 dětí, které cestovaly s respondenty, bylo 17 % mladších pěti let a 83 % ve věku 5 až 17 let. Mezi nimi bylo 37 procent chlapců a 46 procent dívek.

Obrázek 4: Úroveň vzdělání (%)

41 procent dotázaných uprchlíků uvedlo, že dosáhlo terciárního vzdělání. Dalších 26 procent dosáhlo vyššího sekundárního vzdělání, 21 procent nižšího sekundárního vzdělání a 7 procent postsekundárního neterciárního vzdělání. Pouze 1 procento (N=15) vzorku uvedlo, že nezískalo žádnou formu vzdělání.

Pokud jde o obor studia, který respondenti se středoškolským nebo vyšším vzděláním uvedli, pět nejčastějších oborů, uváděných mezi respondenty,

DOKUMENTY, KTERÉ MĚLI RESPONDENTI V DOBĚ PRŮZKUMU U SEBE

Většina respondentů (86 %) cestovala s biometrickým pasem, 53 % vlastnilo občanský průkaz, 48 % mělo ukrajinskou kreditní/debetní kartu, 41 % uvedlo, že má doklad o dosaženém vzdělání (školní průkaz, diplom nebo kvalifikaci).

Třicet jedna procent respondentů uvedlo, že si s sebou na cesty berou rodný list, a dalších 23 procent vzorku mělo s sebou během cesty řidičský průkaz.

JAZYKOVÉ VYBAVENÍ

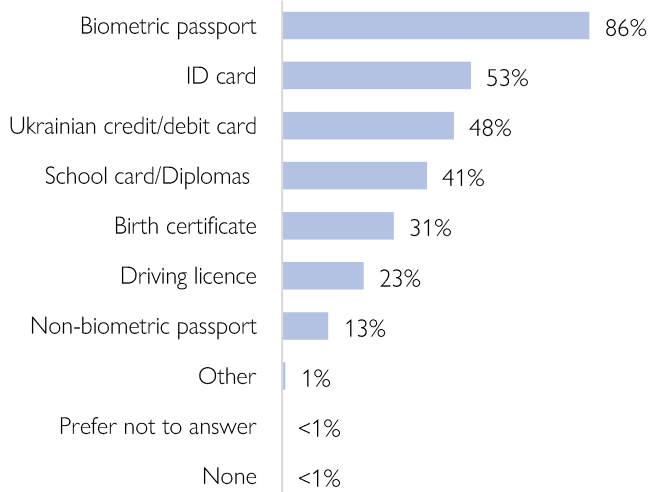
Z celkového vzorku používalo v domácnosti 54 % respondentů jako hlavní jazyk ukrajinštinu, 44 % ruštinu a zbývajících 2 % uvedla jako hlavní jazyk, kterým se v jejich domácnosti mluví, rumunštinu, maďarštinu, arménštinu nebo ázerbájdžánštinu.

Tabulka 2: Obor vzdělání (%)

Studijní obor	Počet resp.	%
Obchod, administrativa a právo	179	18%
Vzdělávání	117	12%
Strojírenství, výroba a stavebnictví	111	11%
Zdraví a sociální péče	88	9%
Služby	75	7%
Obecné programy a kvalifikace	46	5%
Umění a humanitní vědy	45	4%
Informační a komunikační technologie	37	4%
Přírodní vědy, matematika a statistika	32	3%
Zemědělství, lesnictví, rybolov a veterinární lékařství	19	2%
Společenské vědy, žurnalistika a informace	11	1%

byly obchod, administrativa a právo (18 %), vzdělávání (12 %), strojírenství, výroba a stavebnictví (11 %), zdravotnictví a sociální péče (9 %) a služby (7 %).

Obrázek 5: Které dokumenty máte u sebe? (%) (možnost více odpovědí)

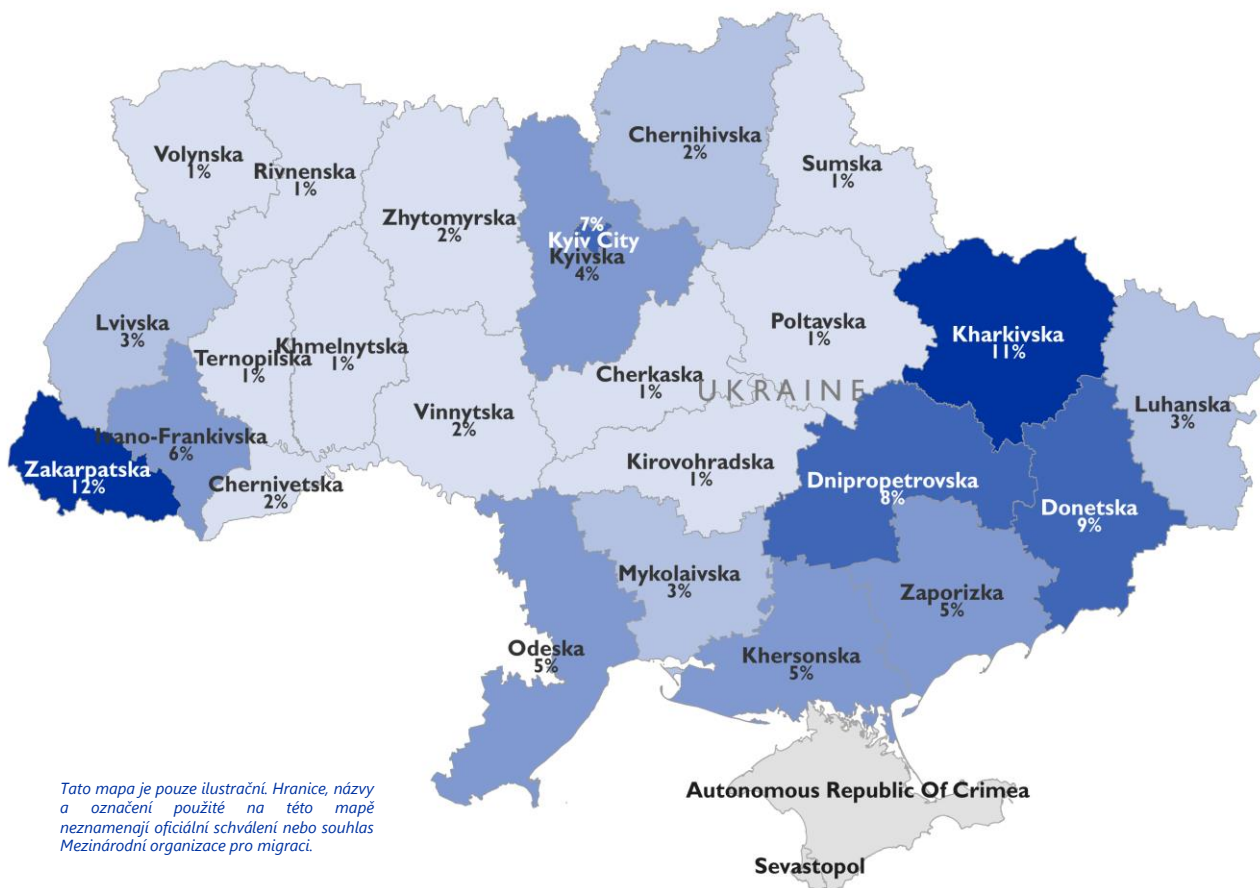
Na otázku, jakými dalšími jazyky hovoří, uvedlo 45 % respondentů, že hovoří ukrajinsky, 45 % rusky, 31 % anglicky a 17 % česky.

MÍSTO OBVYKLÉHO POBYTU NA UKRAJINĚ

Respondenti byli rozděleni do všech částí země z hlediska regionu jejich obvyklého bydliště před odjezdem z Ukrajiny. Pět nejčastějších regionů původu bylo Zakarpátí (12 %), Charkovsko (11 %), Doněcko (9 %), Dněpropetrovsko (8 %) a město Kyjev (7 %).

Většina respondentů (77 %) uvedla, že jejich obvyklým bydlištěm je město, zatímco zbylých 23 % žilo na venkově.

Mapa 1: Oblast původu / obvyklé místo pobytu před odchodem z Ukrajiny

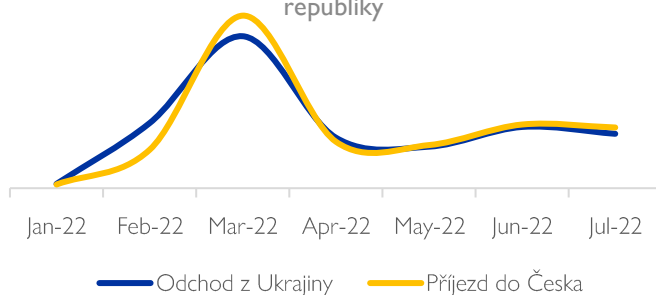

CESTA A AKTUÁLNÍ POLOHA V ČESKU

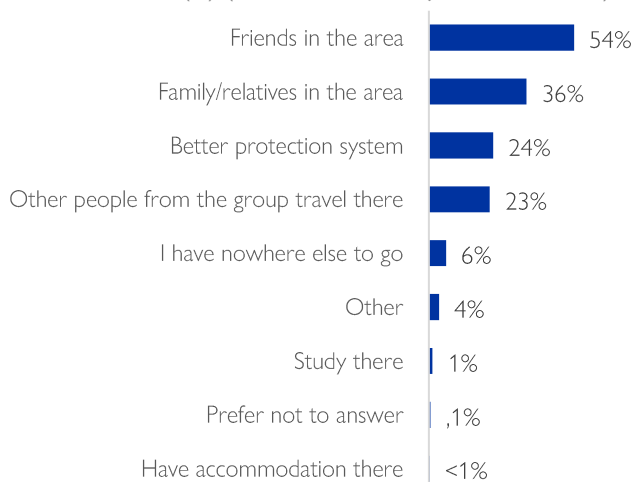
Většina respondentů opustila Ukrajinu mezi koncem února a začátkem dubna 2022. V průměru jim cesta do Česka trvala přibližně 5 dní ode dne, kdy opustili Ukrajinu.

Přibližně 15 % z nich se setkala s IOM v jiném regionu a městě, než kde žili v době rozhovoru. Celkem 72 % vzorku deklarovalo, že žije v Praze, dále ve Středočeském kraji (8 %), v Libereckém (7 %), Jihomoravském, Plzeňském a Pardubickém (po 4 %), Olomouckém a dalších 5 krajích (celkem asi 1 %).

Obrázek 6: Datum odchodu z Ukrajiny a vstupu do České republiky

Obrázek 7: Důvody pro výběr současného místa v Česku (%) (možnost více než jednoho důvodu)

Jako hlavní důvody pro volbu současného bydliště respondenti uváděli přítomnost přátel (54 %) nebo rodiny a příbuzných (36 %). Téměř čtvrtina (24 %) dotázaných uprchlíků uvedla, že jejich volba místa byla motivována lepším systémem zabezpečení v dané oblasti.

Třiadvacet procent se rozhodlo podle zvolené destinace ostatních členů skupiny, zatímco 6 procent uvedlo, že nemělo jiné místo, kam by se vydali.

Tabulka 3. Doba strávená v současném ubytování (%)

Méně než den	<1%
Několik dní	12%
Přibližně týden	6%
Přibližně měsíc	21%
Přibližně dva měsíce	14%
Více než dva měsíce	46%

Tabulka 4: Ubytování respondentů v době průzkumu

Současné ubytování	N. z resp.	%
Byt/dům pronajatý na volném trhu	332	33%
Hotel/hostel	270	27%
Byt/dům rezidenta, za který nemusí platit	163	16%
Byt/dům od přátel nebo rodiny bez placení	162	16%
Byt/dům pronajatý od přátel nebo rodiny	35	3%
Kolektivní prostory	20	2%
Nevím (právě přijel)	16	2%
Další	4	0.4%
Raději neodpovídá	4	0.4%

Čtyřicet šest procent respondentů uvedlo, že ve svém současném bydlišti tráví více než dva měsíce, 21 procent zde strávilo přibližně měsíc a 14 procent přibližně dva týdny.

Více než třetina (33 %) respondentů si v současné době pronajímá v Česku byt nebo dům a 27 % je ubytováno v hotelu nebo hostelu.

Dalších 16 % bylo ubytováno ve volném ubytování a 16 % u rodinných příslušníků nebo přátel, 3 % zvolila jako ubytování pronajaté ubytování od přátel nebo rodiny a 2 % byla ubytována v kolektivních centrech. Zbývajících 2,8 procenta buď právě přijelo, nebo nevedlo, kde se ubytovalo.

ZAMÝŠLENÁ DESTINACE

Téměř polovina vzorku (49 %) uvedla, že se nehodlá stěhovat a plánuje zůstat na stejném místě v Česku, zatímco další 1 % uvedlo, že je ochotno se přestěhovat v rámci Česka do jiné lokality. Přibližně 47 % vzorku naopak deklarovalo záměr vrátit se na Ukrajinu, jakmile to bude bezpečné, a pouze 3 % všech respondentů uvedla, že jejich zamýšlená konečná destinace je jinde v Evropě nebo mimo Evropu.

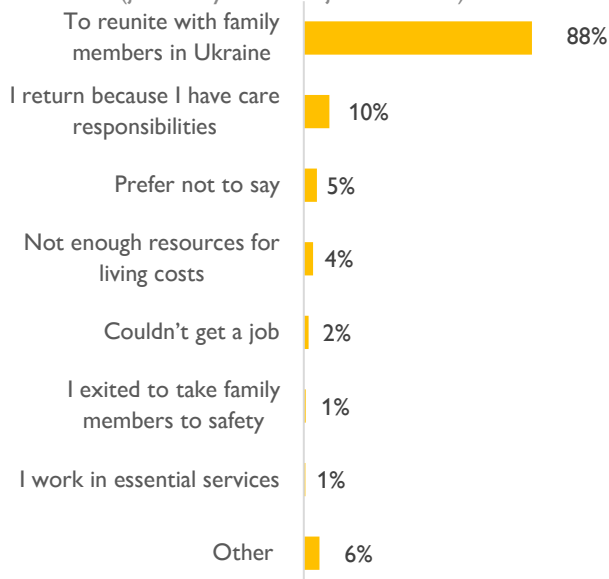
"Chci se vrátit domů, ale nevím, jestli je celý, nebo zničený. V našem městě bylo zničeno téměř všechno. Nevím tedy, jestli je opravdu možné vrátit se domů."

Žena, 22 let, Luhanska region

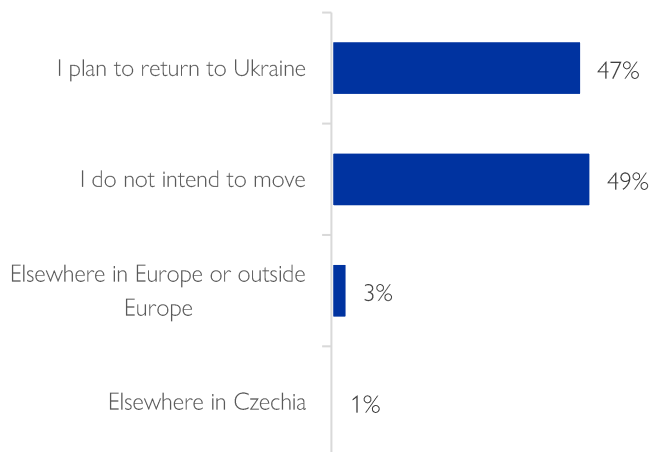
Z 31 respondentů, kteří se chtějí přestěhovat někam v Evropě nebo mimo Evropu, byly na prvních třech místech Kanada (26 %), Dánsko (19 %) a Německo (13 %).

U těch, kteří se plánovali přestěhovat, se důvody lišily. Čtyřicet jedna procent respondentů uvedlo, že se stěhují, protože v místě, kam se stěhují, je snazší najít práci. Přítomnost rodiny a příbuzných (23 %) nebo přátel (18 %) v dané oblasti byla také jedním z hlavních důvodů, které respondenti zvolili.

Obrázek 9. Důvody návratu na Ukrajinu (%)
 (je možný více než jeden důvod)

Obrázek 8: Cílová destinace (%)

Z těch, kteří se plánují vrátit na Ukrajinu, jich 12 % uvedlo, že se chtějí vrátit do Zakarpatské oblasti, 11 % do Kyjeva, 11 % do Charkovské oblasti a 8 % do Dněpropetrovské oblasti.

Většina z nich (59 %) uvedla, že se hodlá vrátit, "jakmile to bude bezpečné", dalších 20 % uvedlo záměr přestěhovat se v rozmezí 6 měsíců až 1 roku, 8 % v rozmezí 2 až 6 měsíců a zbytek neuvedl nebo měl na mysli kratší období.

"Ukrajina je moje rodná země. Tady v České republice jsou všichni lidé velmi vstřícní a ochotní. Poskytli nám péči a za to jsme jim moc vděční, ale domov je domov. Nejsme ve věku, abychom byli dobrodruzi. Jakmile skončí válka nebo alespoň přestane střelba, vrátíme se hned domů."

Žena, 61 let, Zhytomyrska region

Přibližně 88 % osob, které se hodlají vrátit na Ukrajinu, uvedlo, že se chtějí spojit s rodinnými příslušníky, 10 % uvedlo, že mají pečovatelské povinnosti. Dalšími uváděnými důvody byly nedostatek finančních prostředků (4 %), nemožnost najít si v zemi pobytu práci (2 %) a návrat po přivedení některých členů rodiny do bezpečí (1 %).

INKLUZE V ČESKU

Naprostá většina (87 %) respondentů se zaregistrovala v KACPU a získala povolení k dočasné ochraně. Ze 113 respondentů, kteří odpověděli, že se u českých úřadů neregistrovali, 67 % uvedlo, že se registrovat chystá, 23 % bylo nezpůsobilých a 4 % plánovala v nejbližší době opustit Česko.

Čtyřicet devět procent respondentů uvedlo, že nemají prostředky nebo příjmy na pokrytí životních nákladů. Zbývajících 50 %, kteří deklarovali, že mají prostředky na financování svých životních nákladů, uvedlo, že zdrojem těchto prostředků je podpora od úřadů (67 %), osobní úspory (47 %), podpora od rodiny nebo komunity (30 %) a příjem ze zaměstnání (15 %).

ZAMĚŠTNÁNÍ

Většina (54 %) respondentů byla před odjezdem z Ukrajiny zaměstnána, 11 % bylo nezaměstnaných a hledalo práci a 10 % bylo v důchodu.

Pokud jde o jejich současný status zaměstnání v Česku,

Na otázku, zda respondenti požádali o "humanitární dávku" a zda ji od úřadu práce obdrželi, 64 % respondentů uvedlo, že o dávku požádali a obdrželi ji, 24 respondentů o ni nepožádalo a 12 % o ni již požádalo, ale v době rozhovoru na její obdržení ještě čekalo.

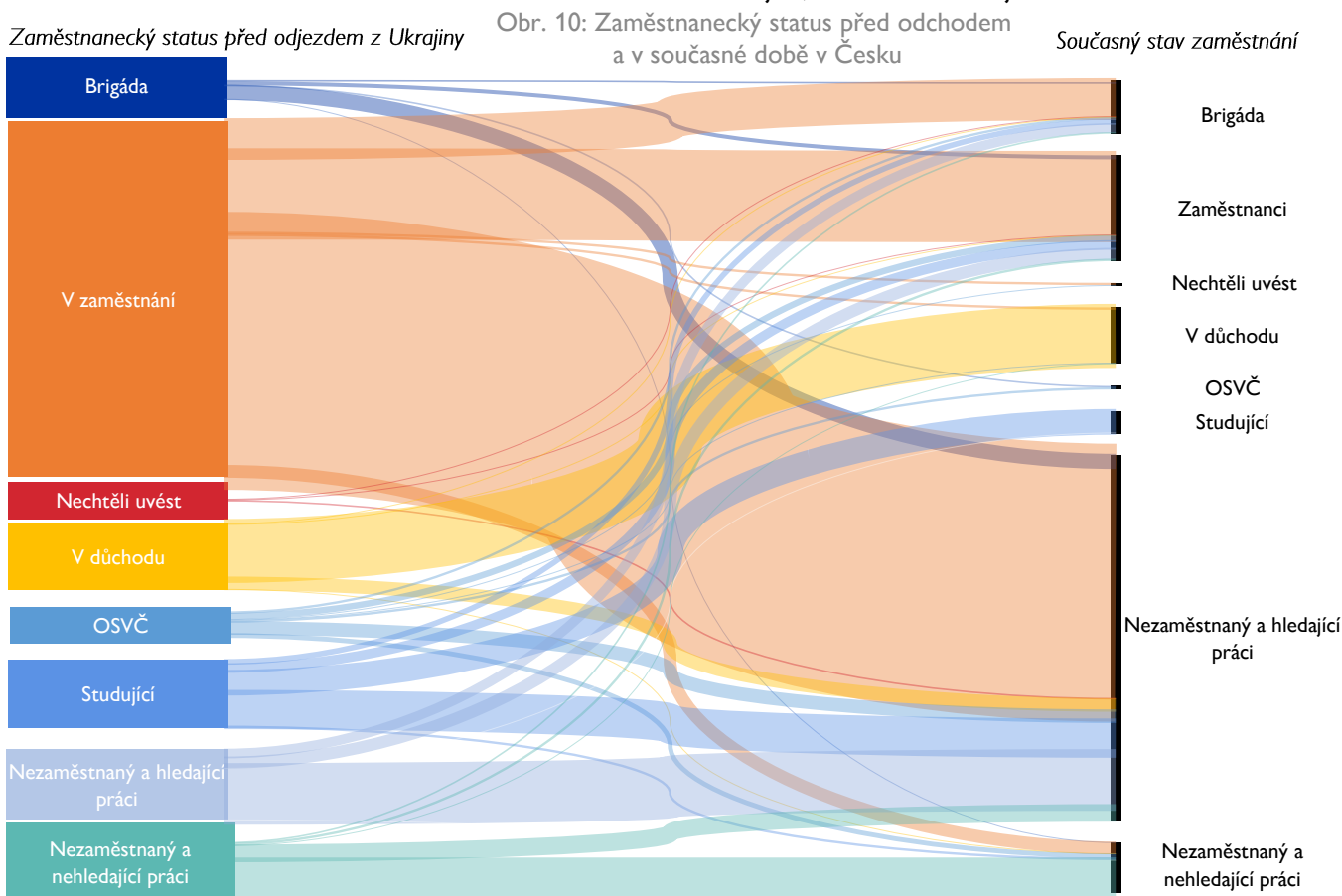

49 %

nemělo prostředky nebo příjmy na pokrytí životních nákladů.

Většina respondentů (83 %) uvedla, že má bankovní účet v některé z českých bank, a z těch, kteří uvedli, že ho nemají, si ho většina z nich plánuje někdy v budoucnu v Česku otevřít (94 %).

55 procent z nich bylo v době průzkumu nezaměstnaných, ale hledalo práci, 16 procent bylo zaměstnaných a 9 procent bylo v důchodu. Ve skutečnosti většina respondentů, kteří byli zaměstnáni na Ukrajině, nemohla zatím najít zaměstnání v Česku.

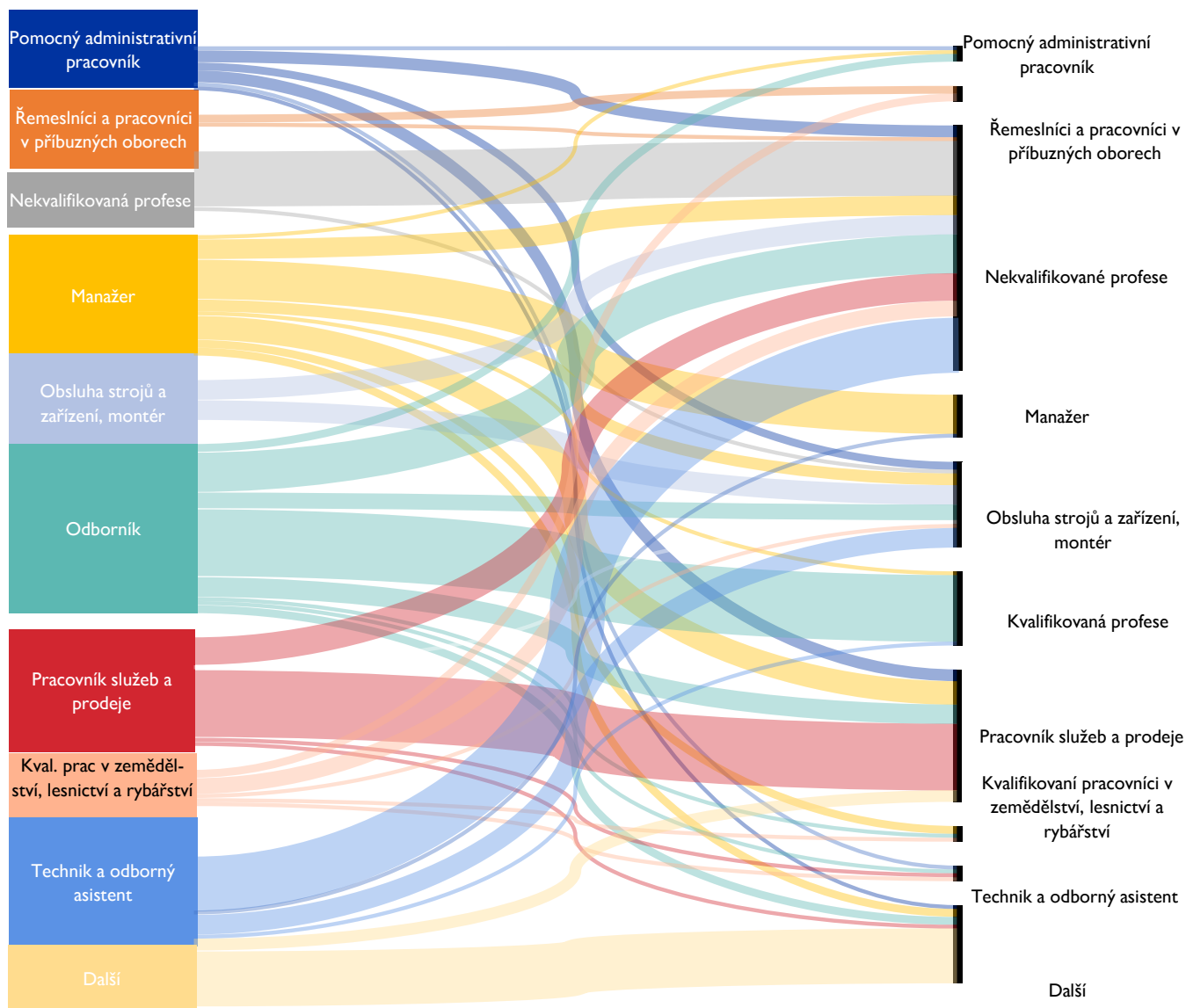
Dvacet procent dotázaných ukrajinských státních příslušníků pracovalo na Ukrajině v kvalifikovaných profesích, 16 procent jako manažeři a 14 procent jako pracovníci ve službách a prodeji. Hlavní současné

profese respondentů v Česku byly: základní profese (35 %), pracovník ve službách a prodeji (18 %), kvalifikovaná profese (10 %) a manažer (6 %).

Obr. 11: Minulé zaměstnání a současné zaměstnání v Česku (mezi zaměstnanými)

Současné povolání

Povolání na Ukrajině

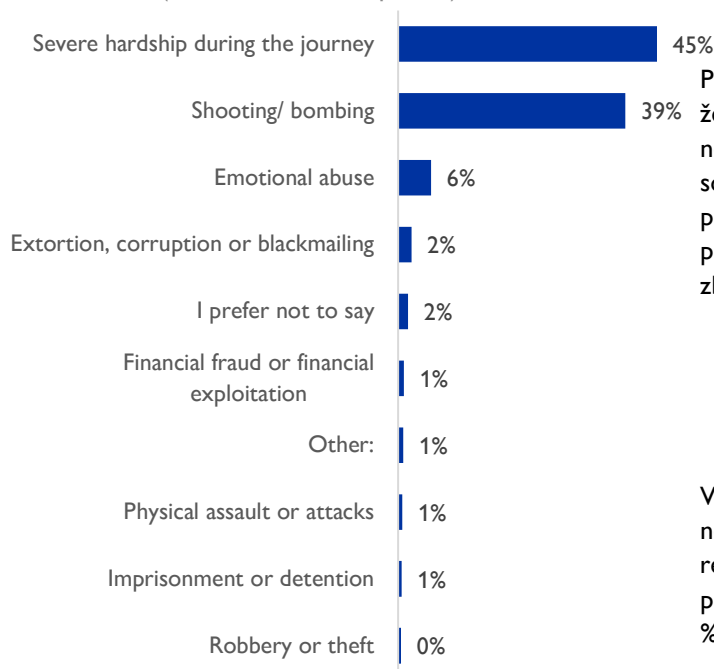
HLAVNÍ POTŘEBY A PROBLÉMY BĚHEM CESTY

Při rozhovorech byly nejčastěji uváděny tři potřeby: finanční podpora (86 %), podpora při hledání zaměstnání (60 %) a jazykové kurzy (59 %). Dalšími vyjádřenými potřebami byly zdravotní služby (43 %), dlouhodobé (více než 48 hodin) ubytování (36 %), léky (33 %), vzdělávání pro dospělé (29 %) a obecné informace (28 %).

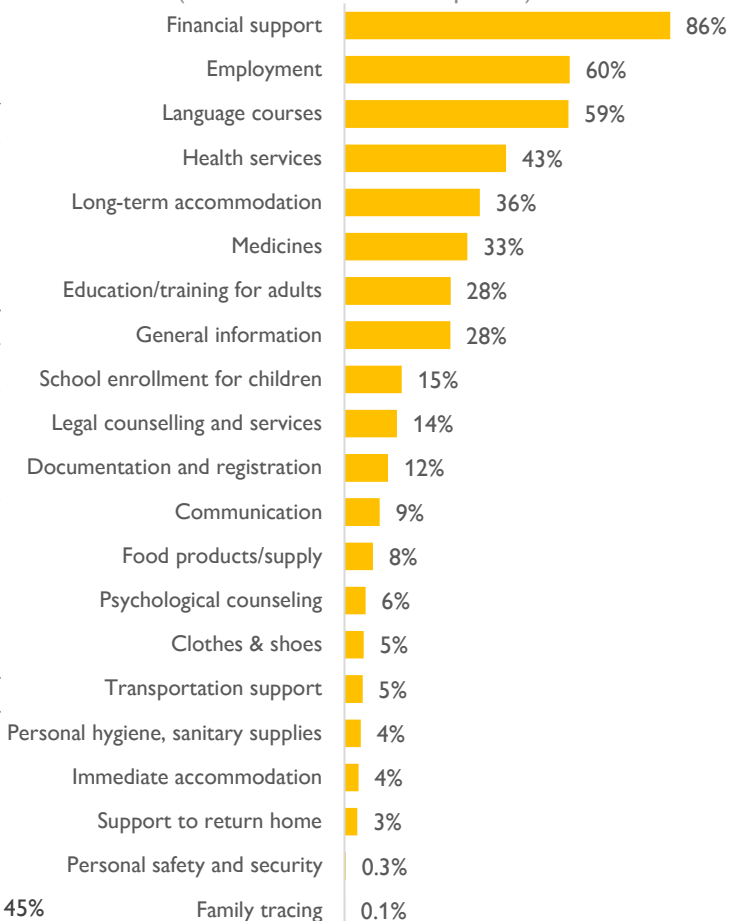
Celkově ženy, které tvořily převážnou většinu populace zařazené do vzorku, uváděly vyšší míru kladných odpovědí na každou z uvedených potřeb/položek. Finanční podporu považovalo za naléhavou potřebu 87 % žen ve srovnání s 82 % mužů, podporu při hledání zaměstnání uvedlo 61 % žen a 55 % mužů, jazykové kurzy 61 % žen a 54 % mužů.

Přibližně 15 procent celého vzorku uvedlo, že mělo určité potíže s obdržením potřebné nebo požadované podpory v Česku, 81 procent potíže nemělo, zatímco 4 procenta nevěděla. Mezi těmi, kteří se potýkali s určitými obtížemi v přístupu k místním službám, které jsou pro uprchlíky k dispozici u vnitrostátních orgánů, většina uváděla dlouhé fronty nebo čekací doby na registraci do pracovních a integračních služeb a na dávky (včetně zápisu dětí do školy).

Obrázek. 13: Zkušenosti během cesty (% , možnost více odpovědí)

Obrázek 12: Hlavní potřeby v době průzkumu (% (možnost uvedení více odpovědí)

Přibližně 3,5 procenta vzorku (35 respondentů) uvedlo, že během pobytu v České republice zažilo nějaký druh nespravedlivého nebo nerovného zacházení souvisejícího s aspekty, jako je národnost, etnický původ, gender, sexualita nebo náboženství, zatímco 3 procenta nevěděla, 0,5 procenta neodpovědělo a zbývajících 93 procent takové zkušenosti neuvědělo.

39 %
zažili střelbu nebo bombové útoky

V doplňující otázce týkající se konkrétních událostí nebo zkušeností během dosavadní cesty navíc 45 % respondentů uvedlo, že během cesty zažilo vážné potíže (nedostatek jídla, pití, spánku, hygieny atd.), a 39 % zažilo střelbu nebo bombové útoky.

METODIKA

Displacement Tracking Matrix (Displacement Tracking Matrix, DTM) IOM je systém pro sledování a monitorování vysídlení a mobility obyvatelstva. Je navržen tak, aby pravidelně a systematicky zachycoval, zpracovával a šířil informace, které umožní lépe porozumět pohybu a vývoji potřeb vysídleného obyvatelstva, ať už na místě, nebo na cestě. Tyto průzkumy jsou součástí aktivit IOM v rámci DTM, jejichž cílem je monitorovat vysídlení, záměry a nejnaléhavější potřeby ukrajinských uprchlíků a občanů třetích zemí (OTZ) prchajících z Ukrajiny do sousedních zemí a dalších evropských zemí od 24. února 2022.

Průzkumy jsou prováděny ve vybraných vstupních a tranzitních místech, registračních a přijímacích střediscích, která byla identifikována jako nejčastěji využívaná uprchlíky a dalšími cizinci z třetích zemí opouštějícími Ukrajinu. V Česku byla dotazníková šetření zaznamenávána pomocí mobilní aplikace a rozhovory prováděny v ukrajinštině a ruštině týmy terénních pracovníků vyškolených IOM DTM. Rozhovory jsou anonymní a provádějí se individuálně s respondenty, pokud po krátkém představení souhlasí s rozhovorem. Rozhovory byly vedeny pouze s dospělými osobami (staršími 18 let).

Dotazníkový formulář navrhla IOM tak, aby zachytil hlavní trendy v pohybu uprchlíků jakékoli národnosti, kteří prchají z Ukrajiny kvůli válce. Zachycuje demografické profily respondentů a skupiny, se kterou případně cestují; ptá se na záměry týkající se trvalého pobytu v Česku a zamýšlené cílové destinace; shromažďuje informace týkající se souboru hlavních potřeb v okamžiku rozhovoru.

Údaje uvedené v tomto dokumentu jsou reprezentativní pro osoby dotazované v zahrnutých lokalitách a v uvedeném časovém rámci. Údaje by neměly být zobecňovány tak, aby reprezentovaly celou vysídlenou populaci z Ukrajiny.

Mezi 15. červnem a 29. červencem 2022 provedla IOM v 7 krajských městech v Česku 1 006 rozhovorů s uprchlíky z Ukrajiny a dalších státních příslušníků ze třetích zemí o způsobech vysídlení, potřebách a záměrech. Tři čtvrtiny (75 %) průzkumů byly provedeny v tranzitních místech hlavního města Prahy (komunitní, registrační centra, autobusová a vlaková nádraží, další volná prostranství). Dalších 8 % průzkumů bylo sesbíráno v Libereckém kraji, následovaly kraje Jihomoravský, Plzeňský, Pardubický, Středočeský (po 4 %) a Olomoucký (1 %).

Místo průzkumu	Počet respondentů	%
Státní úřady (OAMP, policie, úřad práce)	488	49 %
Tranzitní/registrační centrum (KACPU)	254	25 %
Hotel	118	12 %
Komunitní centrum	56	6 %
Vlakové/autobusové nádraží	39	3 %
Soukromý dům/byt	11	1 %
Ubytování v hostitelské rodině	3	0 %
Ostatní otevřená, tranzitní místa (metro, park, ulice)	37	4 %

Téměř polovina (49 %) průzkumů byla provedena na úřadech různého druhu, 25 % se uskutečnilo v regionálních registračních střediscích pro dočasnou ochranu (KACPU). Dalších 12 % se uskutečnilo v hotelech, 6 % v hromadných přijímacích střediscích a zbývajících 8 % na různých tranzitních místech (nádraží, parky, ulice) a soukromých místech.